

Uut'e Stellingwarver hoeke

„Een haandvol speulgoed” in de maek

NOORDWOLDE. Van 't zommer is d'r deur meensken van de Stellingwarver Schrieversronte warkt an een nij boekien in et Stellingwarfs. Doe vleden jaor et boekien „De Oolde Pook” van H. J. Bergveld uitgeven wodde, dee bliken dat literatuur in de eigen streektael best anslaan kan. Et bestuur van de Stellingwarver Schrieversronte vun, dat d'r best meer boekies in et Stellingwarfs kommen konnen, dat doe binze es mit Jouk praoten gaon.

Iene die zien naeme de meeste meensken heur nog wel veur de geest haelen kunnen. Hi'j

schreef een hiele rekte leden een protte in de kraanten. Allegeer in et Stellingwarfs. Krek zo as Bergveld now al weer jaoren leden in de Nijje Ooststellingwarver een protte schreef, zo schreef Jouk in de „Stellingwarf” en in de „Friese Koerier”, en in nog een peer blaeden now en dan.

Al mienen pattie meensken, dat Jouk al lange wegreaht is. . . . dat is dus gelokkig niet zo! Jouk is onderwiezer, zat vroeger op de Kweek-schoele in 't Vene, en is now in de vieftig. Hi'j woont op 't heden niet meer in oonze contreinen. Wie as Jouk aenlik is? Dat wodt een protte vraagd, vanzels. „Jouk” is de schoelnaeme van Martinus Bakker, van vroeger uut Noordwoolde. Disse Stellingwarver schriever is ok schriever van de bekende serie kienderboeken „Harm-Jan en Tineke” van Kluitman n.v., en hi'j het ok een peer detektives schreven. Dit dan alleger in et Nederlaans vanzels.

Op 't heden ligt et eerste Stellingwarver boek van „Jouk” al bi'j de drokker. Et zal zo omdebij half november op 'e wereld kommen, as een uutgifte van de Stellingwarver Schrieversronte. Dit boekien - hielemaole in de Bergveld-spelling - wodt zo omdebij 80 bladzieden dikke. D'r komt van beidend wat in: riempies en verhalen. Et meerste is dan wel veur grote meensken, mar d'r is ok spul veur kiender bi'j: Fred Zoer het et omslag maekt en een stokmennig mooie illustraasies. Men is van doel bi'jkotten meer over dit boekien te schrieven.

Ie kun et boekien now al bestellen bi'j de administraasie van de Stellingwarver Schrieversronte, p/a Johan Veenstra, Binnenweg 3, Nijeholtpade, till. (05610) 8252. De pries van dit boekien, dat onder de naeme „Een haandvol speulgoed” de wereld in gaon zal, is f 6,50.

Haandvol Speulgoed komt binnenkot uut

HOOGEZAAND — "Hoe et percies kommen is, dat ik in 't Stellingwarfs begonnen bin te schrievan, weet ik einlik niet iens meer. Et kon wel es wezen, dat wij as Stellingwarvers op 'e kweekshoole in 't Herenvene oons schrap zetten wullen tegen die verbeten Friezen, die allient mar Fries praoten wullen. Dat wrong nog wel es wat op schoole. Wij hebben er wel es vrijwat bekechterje over had, want wij as Stellingwarvers verhipten et om Fries te praoten. Dat et kon wel es wezen dat et daordeur kommen is, dat ik begonnen bin in 't Stellingwarfs te schrievan, ik weet et niet zeker meer."

Et is onderdebedrieven al meer as twintig jaor leden, dat Marinus Bakker zien eerste penne-vrochten onder de naeme Jouk op pepier zet het. Marinus Bakker, 46 jaor now, een man mit lang gries golvend haor, die geboren is in Noordwoolde. De naeme van Jouk het ie jaorenlang bruukt onder de stokkies, die in de Friese Koerier stonnen. Veur "Stellingwerf" schreef Jouk in de vuuftiger jaoren onder de naeme van Jehannes en hij was, om zo mar te zeggen, ok de geestelike vader van Jan Aarm Oongelok. Aj'es even in zien boekekaaste kieken, wodt et je al gauw dudelik dat Marinus Bakker niet allient mar doende west het veur kraanteutgevers, want in die boekekaaste staon een hele petij kienderboeken, die hij schreven het.

HAANDVOL SPEULGOED

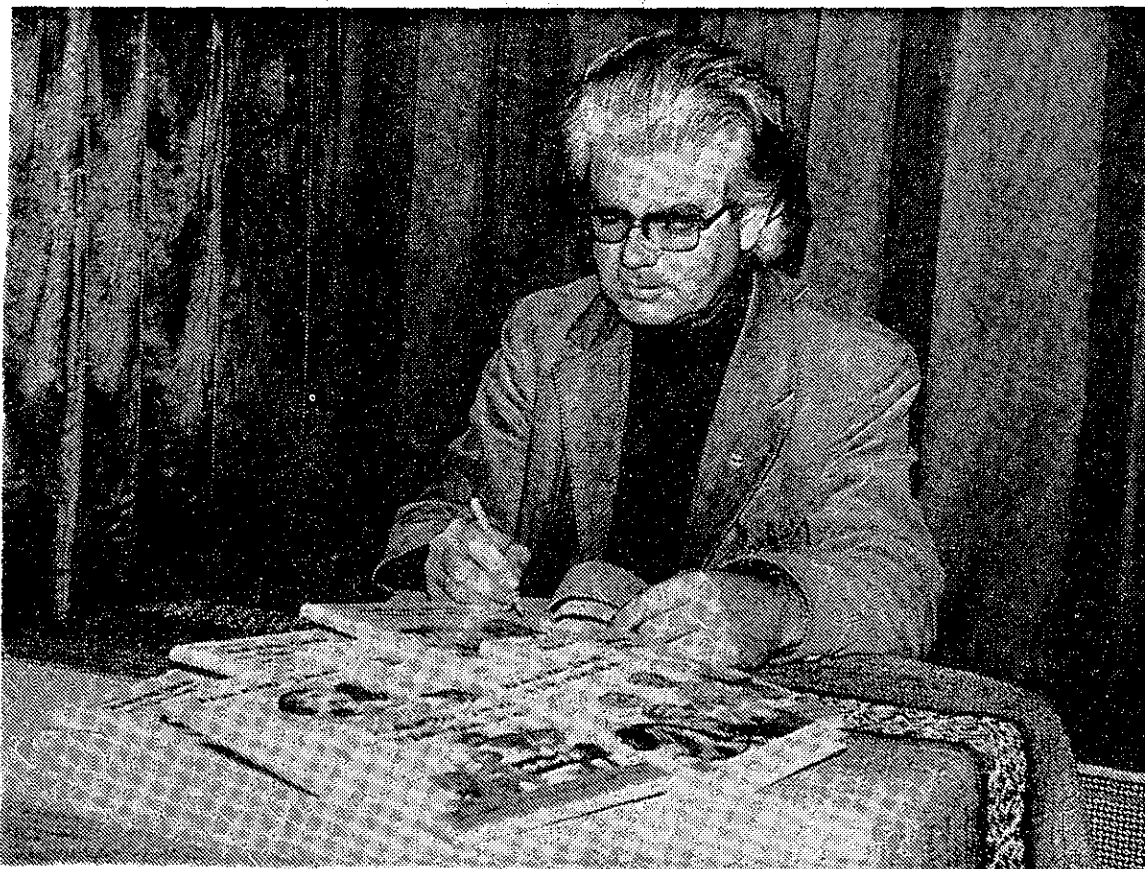
Marinus Bakker is onderwiezer an een BLO-schoole. Hij woont mit zien huusholing an de Bilderdieklaene in et Groninger Hoogezand. Wij hebben hem es opzocht in zien gezellige huus an de spoorbaene, omdat er binnenkot een nij boek in et Stellingwarfs van de passe rulen zal. Dit boek het as titel: Een Haandvol Speulgoed en er staon allemaole niempien en vertellegies in van JOUK! Et wodt uitgeven deur de Stellingwarver Schrieversronte, die hier een hiele hael mit daon het veur de Stellingwarver streektael. Bij de drokkerije van Taconis in Wolvege bin ze der zowat mit klaor en dan komt et "op 'e mark".

Een Haandvol Speulgoed is de opvolger van De Oolde Pook, et Stellingwarfse boek, dat vleden jaor uitgeven is en dat et meraakel goed daon het. Een Haandvol Speulgoed leit zowat op etzelde terrein as De Oolde Pook. Et wodt ok een speuls boekien, dat em makkelik lezen lat. De plaeties die as der in staon bin van Fred Zoer en Henk Bloemhoff schreef et veurwoord.

INHOOLD

De inhoud is een verzaemeling van wat er vroeger van Jouk in de Friese Koerier staon het Veurdat Marinus Bakker trouwde (hij woonde doe nog in Noordwoolde) begon ie al mit et schrievan van gedichten en kotte verhaelen, waar ie een protte nocht an hadde.

Zien eertse bijdrege veur de Friese Koerier leverde hij op 25 feberwaori 1949. Daor was een briefien an veurof gaon naor Fedde Schurer, die doe heufdredakteur van de Koerier was. Zo wodde hij losse mitwarker van de Friese Koerier, die now en dan es

een gedichien maekte, as dat zo es utkwam. Die gedichies gongen meerstal over aktuele gebeurtenissen in et gebied van de Stellingwarven. "As der es wat bezunders gebeurde, dan haokte ik er op in," zegt Bakker, "as er bevubeld moterkros was op 'e Prikedam of as Olyphia kampioen wodden was, dan maekte ik daor een gedichien over en dat ston dan drekt aere maendag in de kraante." Mar dit soorte gedichten staon niet in Een Haandvol Speulgoed. "Want," zegt Bakker, "zoen gedichien over een kampioenschap van Olyphia was veur zoen iene keer misschien wel aorig, mar een weke laeter was de lol der al weer of, is 't niet zo?"

Doe Fedde Schurer wegraekte en doe laeter de Friese Koerier fuseerde mit de Liwadder Kraante hul Bakker er mit op. Hij begon em doe meer toe te leggen op et schrievan van kienderboeken en zo hul Jouk veur de lezers van de Friese Koerier op te bestaon. Bakker warkte vroeger ok mit an de "Stellingwerf". Onder de naeme Jehannes schreef ie te hui en te grus artikelties overal over. Disse dinkies hadden meerstal ok d'ien of d'aandere gebeurtenis as anleiding. Bakker publiceerde in de Stellingwerf ok onder de naeme Jan Aarm Oongelok.

BUNDELTEN

Fedde Schurer het destieds es perbeerd om een uitgever te vinden veur de gedichten van Bakker. Hem dochte, dat er van die gedichten best een bundeltien maekt wodden kon. Schurer het hier nog kontakt over had mit drokkerije Laverman in Drachten, mar et is op niks uutlopen. Doe perbeerde Schurer de Fryske Akademie veur Bakker zien wark te intrusseren, mar daor kon ie et ok niet klaorkriegen. En nao die tied is er over Marinus Bakker zien Stellingwarfse schrieverije einlik nooit weer praot. Totdat dan, nog niet zo lange leden, de Stellingwarver Schrieversronte op 'e proppen kwam. En wat Fedde Schurer indertied niet klaor kriegen kon, dat het de Schrieversronte now wel veur mekaer bokst. Waor as uut bliken kan, dat die Schrieversronte goed aktief is en wel van deurdouwen wet!

SPELLING

Een Haandvol Speulgoed staot now helemaole in de Bergveldspelling. In de tied, dat Bakker die gedichies en die vertellegies veur de kraanten schreef, bruukte hij zien eigen spelling. Hij hadde der gien vaast stramien veur. Dat

● De heer Bakker is al weer doende mit een nij kienderboek. Op 'e foto is hij daor mit an de gang. Links op 'e taofel liggen een paar boeken, die hij schreven het.

dee ok wel bliken, want naodaer ie al hiel wat schreven had, schaekelde hij zomar es over op een andere spelling, die die dudelikker vun. Deur de Bergveldspelling is der now iene lijn kommen in de spelling en daor is Bakker slim kontent mit. Hij viendt et een ding van belang, dat now eindelek de kneupe es deuhakt is. "Iederiene zal et er drekt wel niet mit iens wezen," aldus Bakker, "mar as de meensken van de Schrieversronte anholen en deuzetten, zal disse spelling hoe langer hoe meer bruukt wodden en dan went iederiene der an."

KIENDERBOEKEN

Marinus Bakker woonde in Lutjegast in Groningen, doe hij begon mit et schrievan van kienderboeken. In de serie Boeiende Leesstof verschenen "Goudhaantje", "Goudbekje" en "Kriekipje". Disse boekies kwammen niet in de boekhaandel, want ze waeren bedoeld as schoeleboekies. Et leup

● Dit is de omslag van et boek "Een Haandvol Speulgoed".

goed mit disse boekies, die deur Ten Brink in Meppel uitgeven wodden. Laeter schreef Bakker "Vrienden van de Hoge Brug", "Overval bij de Hoge Brug", "Raadsels rond de Hoge Brug" en "Avonturen bij de Hoge Brug", bestemd veur kiender in de leeftied van zoen jaor of twaelf. De Hoge Brug-serie is al een hele poze uutverkocht. Per boek bin der meer dan tienduzend pockets van verkocht. Mar daor was de kouse niet mit of, want nog weer laeter schreef Bakker de uut tien delen bestaonde Harm-Jan en Tineke-serie. Hier mikte hij mit op de kleine kiender, die krek lezen leerd hebben. Disse serie wodt nog aaltied uutbreid mit de riegelmaote van zo ongeveer twee boeken in 't jaor. Now kotleden is "Harm-Jan en Tineke in de herfst" verschenen. De belangstelling veur disse boekies is slim groot, ze vliegen de winkels uut, om zo mar te zeggen. Van sommige deelties bin ze al doende mit de dadde druk. Ok een sukses wodde et boek "Dieven op de Schapenkuil". "De jongens van de Schapenkuil" kwam veur kotten op 'e mark.

LIEVER BOEKEN

Marinus Bakker verklaorde tegen oons, dat ie op 't ogenblik meer aorigheid het an et schrievan van boeken as an et publiceren in kraanten. Kraanten beschouwt ie as iendagsvliegen. Wat er in staot is men in een paar daegen alweer vergeten, mar mit boeken ligt dat even anders. Wat daor in staot is niet zo an een bepaoid tied bunnen en et hooft zien weerde vule langer. De schrieverije beschouwt Bakker zuver as een hobby. Nao schoeltied en aovends en ok in de vekaansies schriift ie et meeste. Hij viendt et anders helemaole niet zoen ienvoudige zaeke om aaltied mar weer stof te vienen veur een verhael, dat helemaole op fantasie berust. Et lieste schriift Bakker kienderboeken. Hij het et nog niet perbeerd mit een roman of zokzowat want dat leit em niet, zegt ie. Op 't ogenblik is ie al weer an 't wark mit een nij boek. Ok een kienderboek. As wij vraogen, waaromme as ie em allient zegt ie: "Ik zitte de hiele dag zegt ie: "Ik zitte de hiele dat tussen de kiender, dat daor zal dat wel van kommen, zol 't niet?"

2/11/72

Haandvol Speulgoed komt binnenkot uut. Stellingwerf 2-11-72. O.4.4

JOUK KREEG EERSTE EXEMPLAOR VAN ZIEN 'HAANDVOL SPEULGOED'

OOSTERWOOLDE. Veurige weke vrijdagaovend is in Nijeholtpade et eerste exemplaor van „Een haandvol speulgoed”, riempies en verhaelen in et Stellingwarfs, utriekt an de schriever d'r van, Jouk. Al een hiele tied was et de meensken van de Stellingwarver Schrieversronte dudelik dat d'r nao et succes van „De oolde pook” van H. J. Bergveld ruimte was veur meer wark in et Stellingwarfs. Ze bin doe es gaon praoten mit Jouk, die as vroeger jaorenlaank Stellingwarver riempies en verhaelen schreef in onder aandere de Friese Koerier, Aanpakken en Stellingwerf.

Indertied het wijlen Fedde Schurer, heufdredacteur van de Friese Koerier, al es doende west om wark van Jouk in boekvorm uitgeven te laoten, mar vanwegens de centeraasie is dat doe niet lokt. Doe de meensken van de Schrieversronte mit heur plannen bij Jouk ankwammen, was die d'r al gauw veur te vienen al had en het hi'j et op 't heden aorig drok mit boekies in et Nederlaans: kienderboeken in de serie Harm-Jan en Tineke, een serie die slim goed lopt. Ok ere boeken het Jouk al schreven.

WIE IS JOUK ?

Et schrieven van boeken gebeurde niet allereger onder de naeme van Jouk mar onder zien waore naeme : Martinus Bakker. Hi'j is geboren in Noordwoolde an de Bercoperweg. Vanuut dat plak ok gong hi'j naor de Kweekschoele in 't Vene. Et moet in die tied dat hi'j naor de kweekschoele gong west hebben dat hi'j mit schrieven begon. Bakker wodde dus onderwiezer en dat is d'r volgens him wel een betien de oorzaeke van dat hi'j now ok an een serie kienderboekies warkt. Ok in zien Stellingwarver verhaelen en riempies vien ie spul veur de kiender.

Op 't heden woont Bakker in Hoozezaand. Hi'j is daor vanzels onderwiezer en now en dan geeft zien vrouw daor ok nog les. Et gezin Bakker telt twee zeunen en een dochter. De hiele familie praot nog raeg over de Stellingwarver tied van Bakker en now en dan, as ze d'r over an de praot raeken mit de ien of d' aander, duken ze nog es even in de staepel kraantknipsels die Bakker an de tied dat hi'j in et Stellingwarfs schreef overhullen het. Nog even wat die schoelnaeme angaot : onder de naeme Jouk het hi'j de meerste bekendhied kregen. Mar onder de naeme Jan-Arm-Oongelok, huusnummer dat-tien, het hi'j ok hiel wat schreven en ok onder de naeme van Jehannes. „Die he'k ok hiel goed kent”, zegt hi'j der zels van.

Dat schrieven in et Stellingwarfs het dus jaoren zo gaon, mar zoals Jouk et zels zegt : „Ie hebben op 'n gegeven moment zoveule en zo vaeke schreven daj' dan daenken : now moe'k d'r mit opholen, aandere dan moej' stof zuken om wat te schrieven. Op zoe'n ogenblik dan moej' d'r donkt mi'j mit opholen”, zegt Jouk, die trouwens viendt dat de boel d'r op 't heden wat eers henne ligt. Jouk : „Doedertieden zat d'r hler of daor es iene, now perbeert men mit mekere wat op poten te zetten. D'r was gien organisaasie en dat was slim jammer”.

SPELLING

Wat et probleem van de spelling angaot, markt Jouk ok dat d'r wat veraanderd is. „Elk hadde vroeger zo zien eigen spelling”, zo is Martinus Bakker van miening, „mar de Schrieversronte wil now ien en de zelde spelling, de Bergveld-spelling. Dat is een hiel goed ding, want bi'j slot van zaeke is spelling niks aandere dan wat aj' mit mekere ofpraoten”. As de Stellingwarvers volgens Jouk mar deur gaon mit ien en dezelde spelling dan zullen de meensken

meer lezen en ok gemakkeliker schrieven gaon. Jouk viendt dat de Bergveld-spelling slim leesber is en daoromme staot et ni'je boekien van him dan ok van a tot z in de Bergveld-spelling, de spelling die trouwens ok deur de Ni'je Ooststellingwarver en aandere blaeden bruukt wodt.

„HAANDVOL SPEULGOED”

Dit eerste boekien van Jouk in 't Stellingwarfs het dus de naeme mitkregen van „Een Haandvol Speulgoed”. In et eerste riempien van dit boekien zegt Jouk daor zels dit van :

Stellingwarver Riempies schrieven,
Nee, dat is niet zwaor, niet slim.
Riempies, dat moet speulgoed blieven,
Ok veur mi'j en ok veur jim.
Stellingwarver Riempies lézen,
Nee, dat is niet zwaor, niet slim.
Riempies, dat moet speulgoed wezen,
Ok veur mi'j en ok veur jim !

Now, inderdaod, dit boekien is niet zwaor, niet slim, et is arg leesber. D'r staon mit meke-

re zoe'n veertig riempies in en een stokmennig kotte verhaelen. Bi'j de riempies vien ie d'r ok een stok of wat, die pattie meensken al es heurd hebben, ok in de vorm van lieties en/of veurdachten op feestaovenden of lezingen of zok-zo-wat. Of misschien van de Rono-rubriek „Op 'c Schostienmaantel” van veurige winter, zoas „Sni'jklokkien”, „Melkster”, „Waor de Lende”, „An een tuunman” en „De kikker”.

Veur de kiender staot d'r ok spul in. Hiel geschikt om veur te lezen liekt ons et kot verhael „Et peerd van Sunderklaos”. Et hiele boekien is aenlik veur jong en oold. Hier en daor is 't bi'j 't oolde, mar op ere plakken kuj' et wark „van disse tied” numen, b.v. in : „Gedachten bi'j de ni'jbouw :

Overall stieder en staepels hooft loodrechte muren, kael en koold.
Vierkaante pakhuzen, rauw en roeg,
tussen de schoele en de kroeg.
Slaopkaemers bin altied groot genoeg...

Een riempien os „Bliede wezen” dot hiel gevelig an, en et verhael „De kastaovend van de Jeneverkeuning” (een kastverhael) stikt d'r donkt ons uut. Dit boekien is een hussemusien van van alles; et is ok beslist niet zo, zoas goenend misschien daenken, dat et allegere humor is, wat de klokke slat. Naost humor vien ie ok miemeringen. Ok et streekverhael over et paosvuur past in 't gehiel.

Dit tweede boek in et Stellingwarfs in een goed jaar tied meugen de liefhebbers van et Stellingwarfs niet missen, hadden wi'j zo docht. Dat heurt op de boekeplaanke thuus. Al zegt Jouk daor zels dit van op 'e dadde bladziede van zien „Haandvol Speulgoed” : „... Aj' dit boekien in de kaaste zetten, daenk dan niet, dat de Stellingwarven daor staon. Die liggen buten!”

Dat nemt niet weg, dat dit boekien dudelik bi'j de Stellingwarven en de Stellingwarvers heurt!

Schriever Jouk krigt eerste eksemplaor „Haandvol speelgoed“

NIJHOLTPAE — Tiedens een niet zo arg officiële bijenkomst in et huur van te Stellingwarver schriever Johan Veenstra in Nijholt pae is vrijdag-aovond et allernijste Stellingwarver boekien an de schriever, Tinus Bakker (47) overhaandigd. Venle Stellingwarvers zullen Tinus beter kennen onder de schoelnaame Jouk. Et boekien hiet „Een handvol speelgoed“ en bevat veertig riempies en een stokmennig kotte verhaelen in et Stellingwarfs.

Et eerste eksemplaor wodde de schriever uutrikt deur U. Scheepstra, direktor van de Wolvegester drukkerij G. Taconis NV, die et boek verzorgd hiet. De uutgifte is meuglik maekt deur de Stellingwarver Schrieversronte,

waorvan in stokmennig leden in Nijholt pae present waren.

Tinus Bakker, oftewel Jouk is een geboren Noordwoldiger. Al in 1949 begun hij Stellingwarfs stokkies te schriever in de Heerenveense Koerier. Laeter, in de Friese Koerier bleven Jouks gedichies verschienen. Heufredakteur Fedde Schurer het doe al perbeerd om een boekien in et Stellingwarfs uut te geven, ma samwegen de centeraasie is dat niet deurgaon. Ok in de „Stellingwar“ kwammen riempies van Jouk te staon.

Tinus Bakker woont now in Hoogezand, waor hij lerer is. Hij schrif, sund hij daor woont, gien Stellingwarfs meer. Wel Nederlandse kienderboekies, waor hij een meraokels sukses mit het. „Een handvol speelgoed“ is een greep uut Jouks zeven- tot achthonderd riempies en verhaelen. Et boek telt tachtig bladzieden en is illustreerd deur Fred Zoer uut Tuk.

Bij de foto: Tinus Bakker, alias Jouk bekiet zien „handvol speelgoed“. Zo te zien is ok zien vrunder bliede mit.

11-72

0.44
0.53

Stellingwarfse riempies van Jouk douk in boekvorm.

In: LC 27-10-1972.

**Stellingwarfse
riempies van Jouk
douk in boekvorm**

WOLVEGA — Bij Taconis in Wolvega woft op et ogenblik wart an een boekien in et Stellingwarfs mit riempies en verhaeltjes van Jouk. Jouk is de schoelnaeme van Marinus Bakker, die vroeger in Noordwoolde woonde. Een protte meensken sullen Jouk nog wel kennen van zien stökkies, di ejoarenlang in de vroege Friese Koerier publisseed binnen.

Naodat veurig jaor de Culturele Raod Ooststellingwarf „d'Olde Pook" uitgeve nhet, van de Stellingwarver Schrieversronte, dat er meer boeken in et Stellingwarfs drokt wodden mossen. Daoromme gef de Schrieversronte now dit boek van Jouk uut, onder de naeme „Een haandvol speelgoed". Kunstvarver Fred Zoer uut Wolvege maekte de omslagtekening.